

Eesti Rahvakultuuri Keskus

Etenduskunstide regionaalse kättesaadavuse toetused "Teater maal"

2023. aasta kokkuvõte

Viljandi

2024

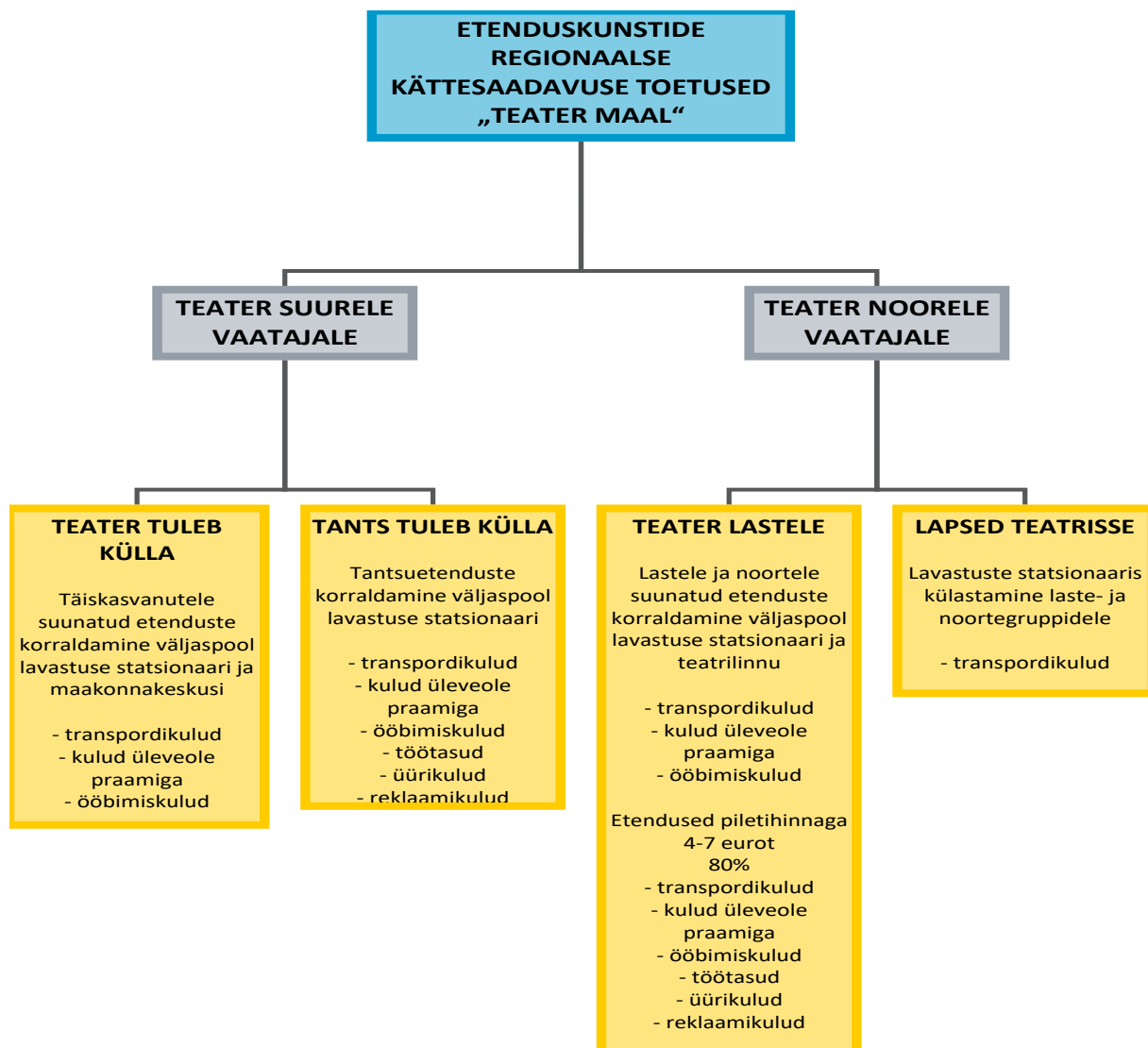
SISSEJUHATUS.....	3
1 EELARVE.....	4
2 MAAKONDLIKUD PIIRMÄÄRAD JA SELLE KASUTAMINE.....	4
3 TEATER MAAL NÕUKOGU	5
4 TEATRITE AKTIIVSUS.....	6
4.1 Täiskasvanutele suunatud lavastused	6
4.2 Lastele/noortele suunatud lavastused	8
4.3 SOODUSPILETIGA LASTEETENDUSED	9
4.4 LAPSED TEATRISSE	11
5 TANTS TULEB KÜLLA	12
KOKKUVÕTTEKS.....	13

Sissejuhatus

Programmi „Etenduskunstide regionaalse kättesaadavuse toetused "Teater maal"“ (edaspidi Teater maal) eesmärk on parandada professionaalse teatrikunsti kättesaadavust Eesti maaregioonides.

Programmi raames toetatakse professionaalsete etendusasutuste ja truppide väljasõiduetendusi Eesti maapiirkondadesse. Samuti toetatakse maapiirkondade laste ja noorte teatrireise statsionaari, kui lavastust ei ole objektiivsetel põhjustel võimalik maakonda viia.

Programmist antavad toetused jagunevad:

Kokkuvõtte koostamisel vaadeldakse esitatud, Eesti Rahvakultuuri Keskuse direktori käskkirjaga heaks kiidetud taotlusi ning aruannetega kaetud taotluseid. Kõik 2023. aasta aruanded on laekunud, heaks kiidetud ning toetused väljamakstud.

Programmi raames peetakse eraldi arvestust täiskasvanutele suunatud ja lastele/noortele suunatud etenduste kohta. Eraldi vaadeldakse lavastuste statsionaari sõitvaid laste- ja noortegruppe ning tantsuetendusi.

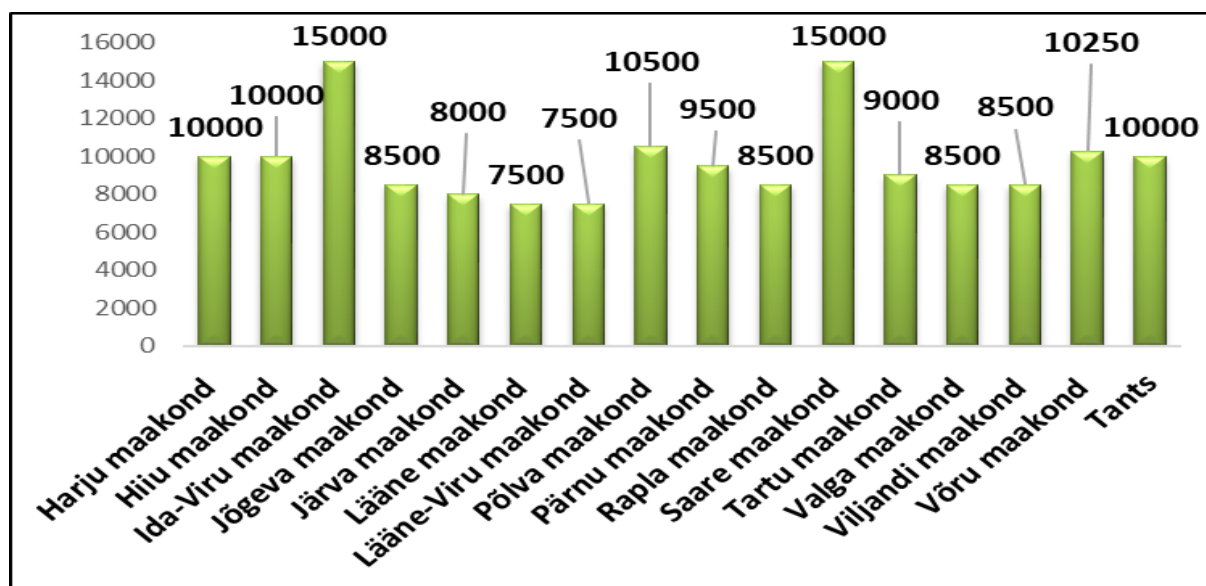
1 EELARVE

Programmi eelarve 2023. aasta alguses oli **156 250 eurot**.

Alates 2015. aastast ei ole programmi „Etenduskunstide regionaalse kättesaadavuse toetused "Teater maal"" eelarve suurenenud.

2 MAAKONDLIKUD PIIRMÄÄRAD JA SELLE KASUTAMINE

Veebruaris 2023 otsustas nõukogu, et maakondade piirmäärad jäävad samale tasemele, mis 2022. aastal. Otsus tehti vastavalt koordinaatori poolt esitatud eelmise aasta kokkuvõttele maakondlike piirmäärade kasutamise osas.

Joonis 1 Maakondade piirmäärad 2023. a.

07.06.2023 allkirjastas kultuuriminister 2022. aasta jääkide kasutamise käskkirja ja programmi lisandus **49 371 eurot**.

Teater maal nõukogu otsustas suurendada maakondade toetussummat kokku summas **43 400 eurot**, reservi jääb **5 971 eurot**, mida jagada vastavalt vajaduspõhiselt maakondadele ja alamsuunale „Tants tuleb külla“.

2023. aasta taotlusvooru laekus 517 taotlust, millest 31 taotlust ei vastanud vormilistele nõuetele. Mittevastavus tulenes sellest, et lavastus ei olnud toetust saavate lavastuste nimekirjas. Eesti Rahvakultuuri Keskuse direktori käskkirjaga kinnitati 481 positiivse otsusega taotlust. Viis taotlust said käskkirjaga negatiivse otsuse toetuse mitte eraldamise kohta, kuna taotlus ei vastanud Etenduskunstide regionaalse kättesaadavuse toetused „Teater maal“ reglemendi §3 p. 3.3, mis ütleb, et nimekirjaväliste lavastuste kulusid ei hüvitata.

13 toetatud etendust jäid ära - põhjuseks näitleja(te) haigestumine, sealhulgas ühel korral jäi etendus ära, kuna teater ei saanud soovitud summas toetust. Teatrikülastusi jäi ära 2 korral – põhjuseks näitlejate haigestumised.

Seega menetleti 466 taotlust ja toetus maksti välja peale aruannete kinnitamist korrigeeritud summas **194 466 eurot**.

3 TEATER MAAL NÕUKOGU

Teater Maal nõukogu on moodustatud Eesti Rahvakultuuri Keskuse direktori 29.01.2018 a. käskkirjaga nr 1.1-1/27, 03.02.2020.a. nr 1-1/10, muudetud 24.08.2021 nr 1-1/30, kuhu kuuluvad järgmiste institutsioonide esindajad:

- Kultuuriministeeriumi teatrinõunik;
- Eesti Rahvakultuuri Keskuse esindaja;
- Eesti Rahvamajade Ühingu esindaja;
- Eesti Etendusasutuste Liidu esindaja;
- Eesti Tantsunõukogu esindaja;
- ASSITEJ Eesti Keskuse esindaja.

Programmi nõukogu kinnitab iga aasta veebruaris maakondlikud piirmäärad jooksvaks aastaks ning kolm korda aastas (veebruar, juuni, september) nimekirja lavastustest, mida on võimalik statsionaarist väljaspool etendada ning lavastustest, mida paratamatute asjaolude tõttu ei ole võimalik etendada väljaspool statsionaari.

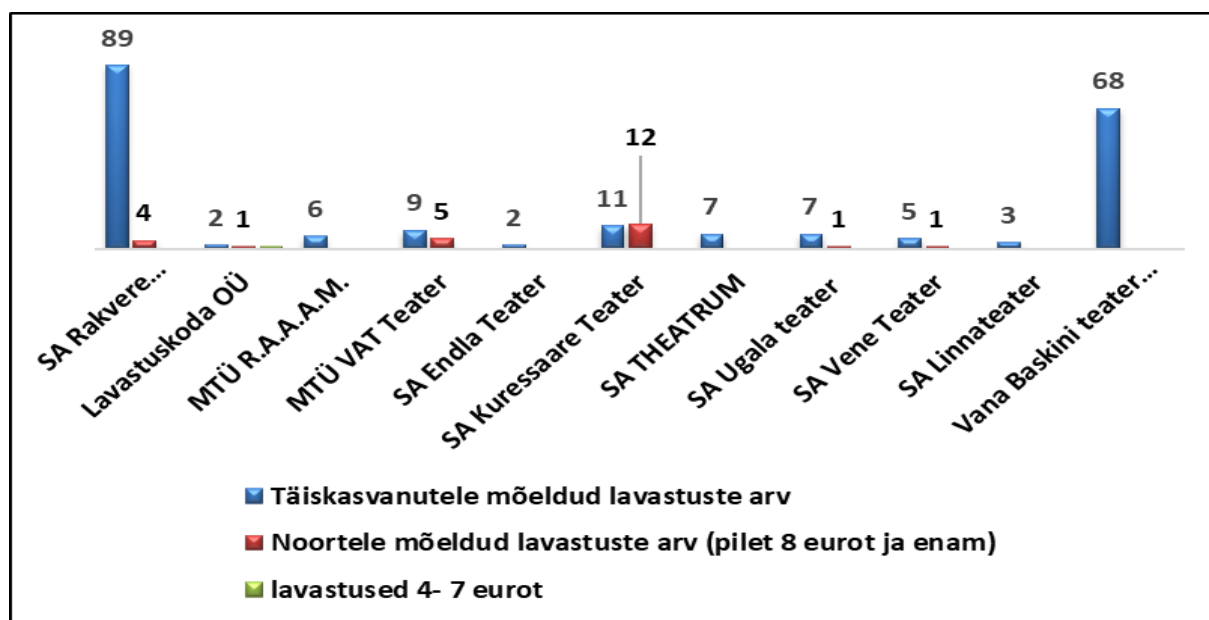
Novembris 2023 muutis Teater Maal nõukogu programmi reglementi koos lisaga, mille Eesti Rahvakultuuri Keskuse direktor kinnitas 22.12.2021 käskkirjaga nr 47, muudetud 22.12.2023 nr 1-1/66

4 TEATRITTE AKTIIVSUS

Toetust taotleda sooviv teater esitab kolm korda aastas 31. jaanuar, 31. mai ja 31. august programmi nõukogule kinnitamiseks nimekirja lavastustest, mida on võimalik statsionaarist väljaspool etendada (alamsuunad „Teater tuleb külla“ ja „Teater lastele“) ning lavastustest, mida paratamatute asjaolude tõttu ei ole võimalik etendada väljaspool statsionaari (alamsuund „Lapsed teatrisse“)

Toetust saavate lavastuste nimekirjas oli 2023. aastal 28 teatrit kokku 198 lavastusega, kes soovisid toetust maakondadesse sõiduks.

Maakondi külastas 23 teatrit, kes kasutasid programmi „Teater Maal“ kõiki võimalusi. SA Rakvere Teatrimaja, SA Kuressaare Teater, Sihtasutus Ugala Teater, SA Vene Teater ning MTÜ VAT Teater andsid lisaks täiskasvanutele mõeldud etendustele ka lasteetendusi.

Joonis 2 Etenduste arv maakondades

Eelnimetatud teatritele sõitsid maakondadesse veel SA Eesti Noorsooteater, MTÜ Miksteater, MTÜ Teatribuss, MTÜ Teater Sõber, MTÜ Sõltumatu Tantsuühendus, MTÜ Piip ja Tuut Teater, MTÜ Oma Lava, MTÜ Must Kast, MTÜ Banaanikala, MTÜ Arena, Kohvriteater OÜ, Harry Gustavsoni Nukuteater.

4.1 TÄISKASVANUTELE SUUNATUD LAVASTUSED

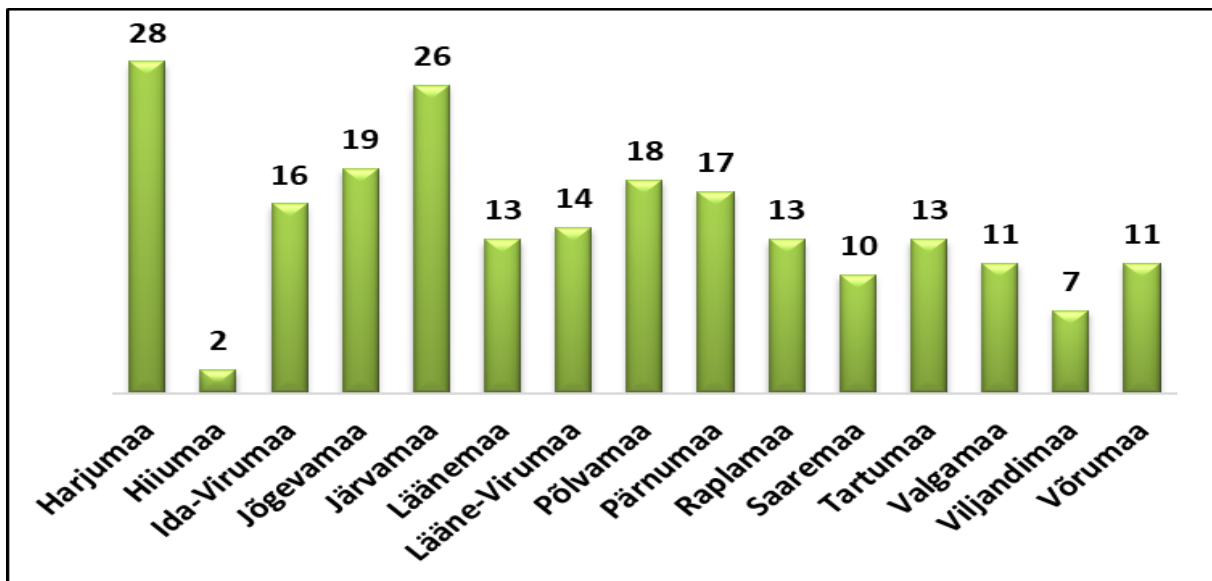
Taotlusi „Teater suurele vaatajale“ esitati summas **83 107 eurot**, aruannete alusel maksti välja **73 696 eurot**. **SA Rakvere Teatrimaja** taotles kokku summas **30 068 eurot**, millest aruannete alusel maksti välja **28 828 eurot**. **Vana Baskini Teater OÜ** taotles kokku **21 650 eurot**, välja maksti **19 788 eurot**, **SA Kuressaare Teater** taotles kokku **9807 eurot**, välja maksti **9013 eurot**.

Tabel 1 Teatrite aktiivsus

Teater	Menetletud Taotluste arv	Keskmine pileti hind	Küsitud summa	Käskkirjaga planeeritav väljamakstav summa, mida korrigeeritakse pärast aruande esitamist toetatud summa	Aruande alusel väljamakstud summa	sh ära jäänud etenduste arv
SA Rakvere Teatrimaja	93	21/17	30 068	29 593	28 828	4
Vana Baskini Teater OÜ	68	23/19	21 650	21 020	19 788	2
SA Kuressaare Teater	13	17/14	9807	9807	9013	
SA Ugala Teater	8	24/19	3333	3333	3332	
MTÜ VAT Teater	11	23/18	4438	4438	3943	2
MTÜ R.A.A.A.M	6	23/19	3123	2862	2723	
Tallinna Linnateater	3	28/25	2961	2361	2301	
SA THEATRUM	7	25/22	4014	3880	3823	
SA Vene Teater	5	20/18	5280	4112	3362	1
Lavastuskoda OÜ	3	20/16	1966	1707	1707	
SA Endla Teater	2	22/17	1987	1987	1987	

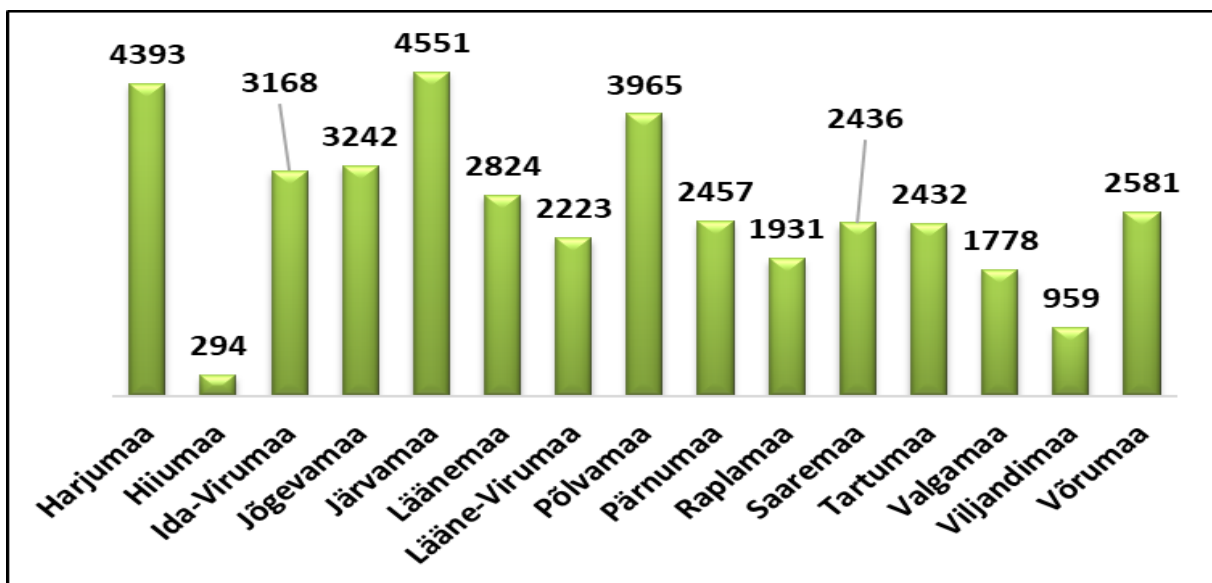
Enim jõudis maakondadesse **SA Rakvere Teatrimaja** 89 korral ja **Vana Baskini Teater OÜ** 66 korral. Vana Baskini Teater OÜ sõitis 3 lavastusega. Kõik 3 lavastust olid ka toetust saavate lavastuste nimekirjas. SA Rakvere Teatrimaja sõitis 18 lavastusega, sh üks lastelavastus. Enim sõideti ringi lavastusega „Di ja Viv ja Rose“ 15 korda. Aktiivsusest kolmas etendusasutus **SA Kuressaare Teater** andis 13 täiskasvanute etendust.

Täiskasvanutele suunatud etendusi võtsid enam vastu Harju, Järva, Jõgeva, Põlva ja Pärnu maakondade kultuuriasutused.

Joonis 3 Täiskasvanutele suunatud etenduste arv maakondades

Programmi kaudu said teatrielamustest osa **39 234** täiskasvanut külastajat.

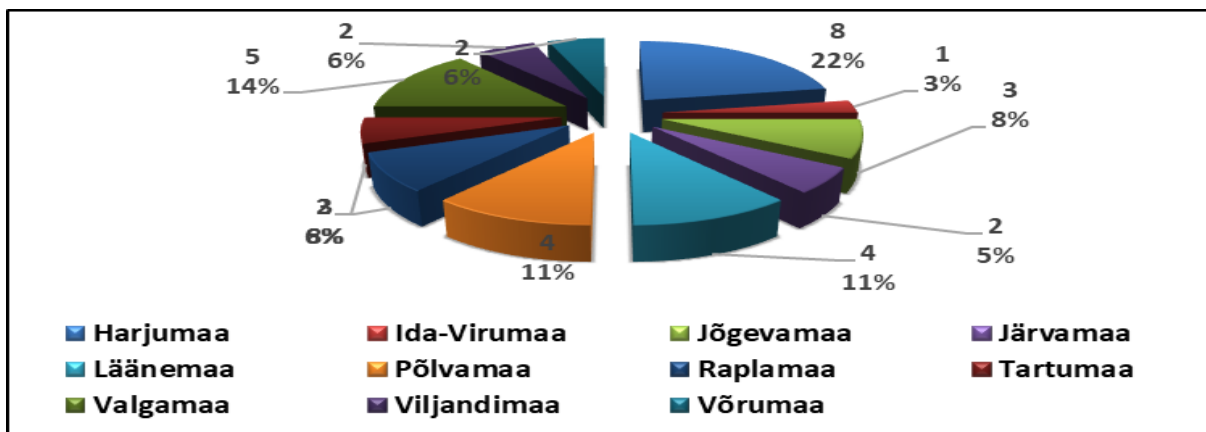
Joonis 4 Täiskasvanutele mõeldud etenduste külastajate arv maakondades

4.2 LASTELE/NOORTELE SUUNATUD LAVASTUSED

„Teater noorele vaatajale“ alamsuunaga „TEATER LASTELE“ esitati 37 taotlust, summas **12 643 eurot**, aruannete alusel maksti välja 36 taotlusele, summa **11 786 eurot**. SA Kuressaare Teater sõitis ringi etendusega „Sööbik ja Pisik“, „Sipsik“ ja „Naksitrallid“, pileti hinnaks **9 eurot**. SA Kuressaare Teater viib koos täiskasvanute lavastustega välja ka lastelavastused – see tähendab, et teater reisib maakonda kahe lavastusega. Hommikupoole antakse kohalikus kultuuriasutuses lasteetendus, õhtune etendus täiskasvanutele.

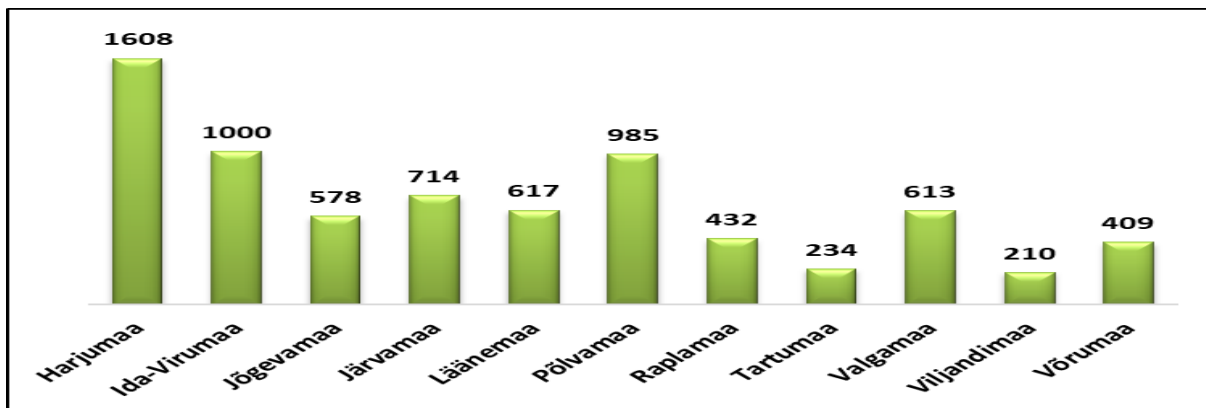
SA Rakvere Teatrimaja sõitis ringi etendusega „Sirli, Siim ja saladused“ pileti hinnaks 13 eurot. Aktiivsusest kolmas **MTÜ Miksteater** viis maakondadesse etendused „Marakratt ja kesköine raamatukogu“, „Tiivakandjad“ ning „Pöialpoiss Nils Karlsson“. Pileti hind 8 - 10 eurot.

Lisaks eelnimetatud teatritele viisid lasteetendusi maakondadesse SA Vene Teater, SA Eesti Noorsooteater, SA Ugala Teater, VAT Teater ja Lavastuskoda OÜ.

Joonis 5 Lasteetenduste arv maakondades ja protsent programmi eelarvest

Lasteetendused pileti hinnaga 8 eurot ja enam ei jõudnud Hiiumaale, Pärnu- ja Saaremaale. Programmi kaudu said lasteetendustest osa **7400** last ja noort, 2022. aastal külastas etendusi **5704** last ja noort.

Joonis 6 Lasteetendusi külastanud laste/noorte arv maakondades

4.3 SOODUSPILETIGA LASTEETENDUSED

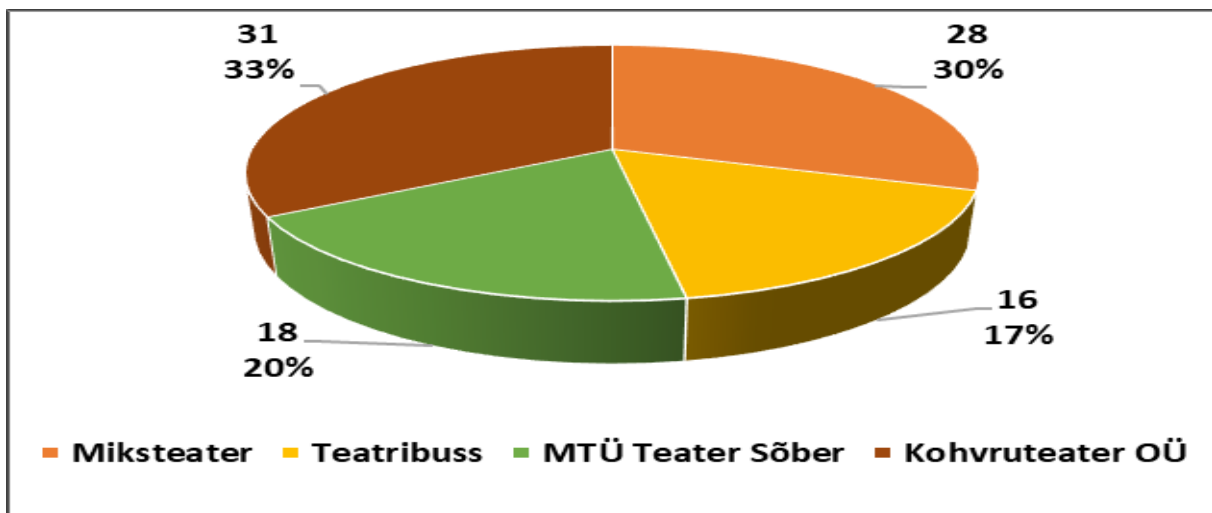
Taotlusi kulude hüvitamiseks esitas 11 teatrit. Taotlusi kokku 119, summas **76 900 eurot**. Aruannete alusel maksti välja 109 taotlust summas **62 158 eurot**. Pileti hinnaks kujunes keskmiselt 5 eurot. Läbi aastate aktiivseim taotluste esitaja ning lasteasutusi külastav teater Kohvriteater OÜ, esitas 31 taotlust summas **6513 eurot**, aruannete alusel maksti välja **6166 eurot**. Ära jäi 2 etendust. Lavastused, mida maakondades esitati olid „Okasroosike“, „Suur Peeter ja Väike Peeter“, „Uinuv kaunitar“. „Lotte“ lavastusega ei saanud teater ringi sõita, Teater maal nõukogu ei kinnitanud antud

lavastust nimekirja, kuna teatril puudus nõuetele vastav koduleht, mis on üheks kriteeriumiks lavastuse lisamisel toetust saavate lavastuste nimekirja.

MTÜ Miksteater esitas 28 taotlust, summas **23 472 eurot**, aruannete alusel maksti välja **17 924 eurot**, kolm etendus jäi ära, pileti hinnaks keskmiselt 5 eurot. Enim sõideti välja lavastustega „Tiivakandjad“ ja „Marakratt ja kesköine raamatukogu“. Lisaks eelnimetatule oli lastel/noortel võimalus vaadata lavastusi „Võti“ ja „Usu või ära usu“.

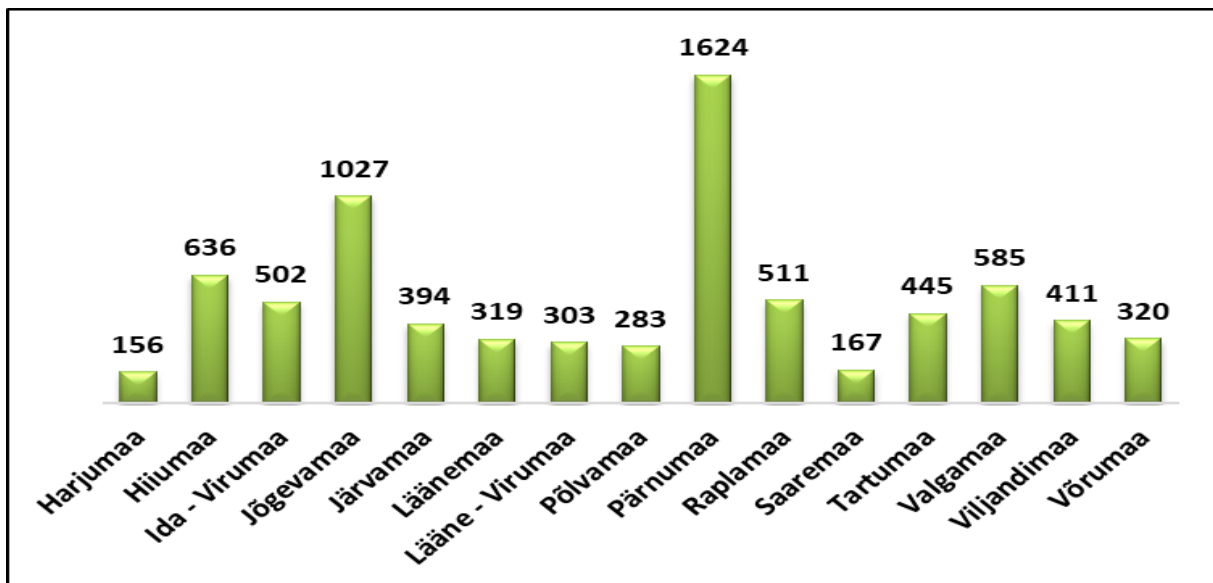
Aktiivsusest kolmas MTÜ Teater Sõber esitas toetuse saamiseks 18 taotlust, summas **7755 eurot**, aruannete alusel maksti välja **7243 eurot**. Lavastused, millega välja sõideti olid „Hiirte pidu“, „Aga mina“, „Rüütel Robert ja viimane Ükssarvik“, „Hunt lambanahas“, „Kuningapoeg sulaseks“, „Õine seiklus“ ja „Karukoopa lood“, keskmine pileti hind 4 eurot. MTÜ Teater Sõber on nimekirjas oma lavastustega teist hooaega.

MTÜ Teatribussi populaarsemad lavastused, millega välja sõideti olid „Tähtsad asjad“, „Mia saladus“ ning „Saladuste puu“ ja „Professor Peni“. Toetust küsiti summas **20 786 eurot**, aruannete alusel maksti välja **14 441 eurot**. MTÜ Teatribuss esitas 16 taotlust.

Joonis 7 Enim sooduspiletiga antud etenduste arv teatrite lõikes ja protsent eelarve mahust

Lisaks eelnimetatutele sõitsid maakondadesse MTÜ Sõltumatu Tantsuühendus, MTÜ Piip ja Tuut Teater, MTÜ Oma Lava, MTÜ Must Kast, MTÜ Banaanikala, MTÜ Arena, Harry Gustavsoni Nukuteater.

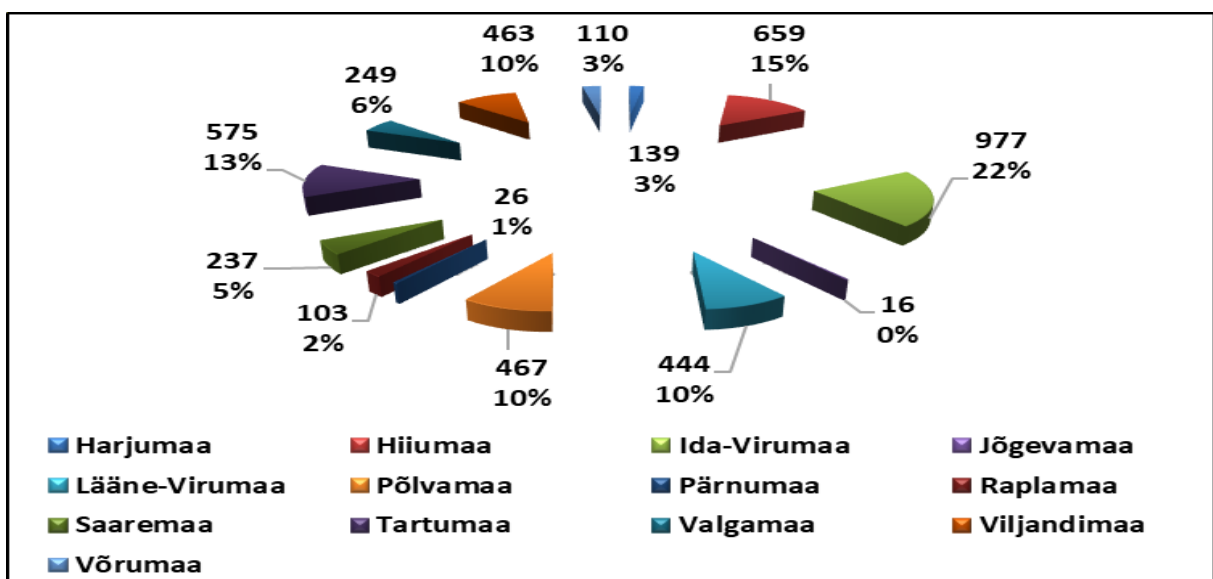

Joonis 8 Sooduspiletiga etendusi külastanud laste ja noorte arv

Sooduspiletiga etendustest said teatrielamusest osa **7683** last ja noort.

4.4 LAPSED TEATRISSE

Alamsuunaga Teater noorele vaatajale „LAPSED TEATRISSE“ taotlusi esitati 121, **summas 42 248 eurot**, aruannete alusel maksti välja 118 toetuse saajale, summas **40 790 eurot**. Kaks teatrikülastust jäid näitleja haigestumise tõttu ära, 1 taotlus ei vastanud vormilistele nõuetele ehk et lavastus, mida sooviti vaatama minna, ei olnud toetust saavate lavastuste nimekirjas. Üksikjuhtum näitab seda, et enne taotluse kirjutamist ei tutvuta programmi „Etenduskunstide regionaalse kättesaadavuse toetused "Teater maal"“ reglemendiga ega toetust saavate lavastuste nimekirjadega. Enamus teatrikülastusi planeeriti septembri, novembri ja detsembri kuudesse.

Joonis 9 Teatrielamusest statsionaaris osa saanud laste/noorte arv ja protsent külastajate koguarvust

Ida-Virumaa taotlusest üks ei vastanud vormilistele nõuetele. Lääne-Virumaa ühe ja Ida-Virumaa ühe lastegruppide külastused jäid näitleja haigestumise tõttu. Kõige enam käisid teatris Ida-Virumaa noored (24 külastust), Saaremaa (19 külastust), Hiiumaa (15 külastust), Lääne-Virumaa (13 külastust) ja Läänemaa (12 külastust). Teatrikülastusi statsionaari ei kasutanud Järvamaa lasteasutused.

Tabel 2 Programmi toel külastuste arv

Teater	Külastuste arv
SA Eesti Draamateater	6
SA Endla Teater	1
SA Eesti Noorsooteater	30
Rahvusoper Estonia	33
Vanemuine	20
SA Vene Teater	4
SA Ugala	26

Teatrikülastustest said osa **4581** noort 2022 aastal **3286** noort.

5 TANTS TULEB KÜLLA

Alamsuund on loodud professionaalse tantsukunsti populariseerimiseks Eestis. Toetuse eesmärgiks on hüvitada tantsuetenduste korraldamisega seotud kulusid väljaspool lavastuse statsionaari. Toetust sooviv teater esitab üks kord aastas 20. jaanuariks Eesti Tantsunõukogule kinnitamiseks nimekirja lavastustest, mida on võimalik statsionaarist väljaspool etendada.

2023. aasta eelarve alamsuunale „Tants tuleb külla“ oli summas 10 000 eurot. Juunikuu koosolekul otsustas Teater Maal nõukogu lisada alamsuunale „Tants tuleb külla“ 2022. aasta jäägist 2000 eurot.

Tabel 3 Tantsulavastused

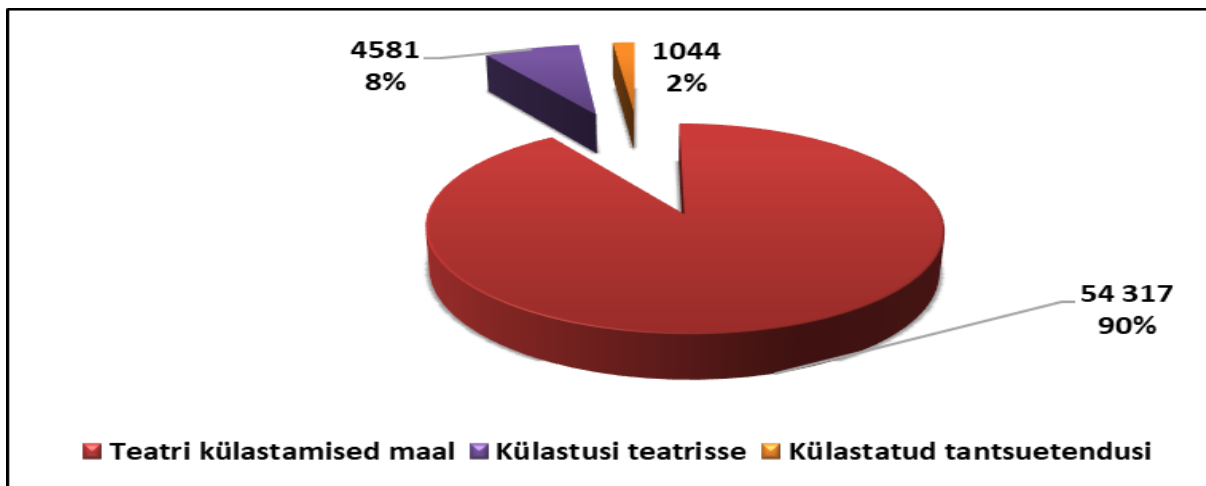
Tantsuteater	Esitatud taotlusi	Küsitud toetust	Käskkirjaga kinnitatud taotlused	Toetuse summa	Külastajate arv
MTÜ Sõltumatu Tantsu Ühendus	5	12 622	5	3100	255
SA Eesti Tantsuagentuur	5	8546	5	2500	270
MTÜ Teine Tants	3	5592	3	1500	208
SA Fine Tantsuteater	3	6019	3	3208	50
Ileh MTÜ	5	4607	5	3280	261

Esitati 21 taotlust, summas **37 386 eurot**. Eesti Rahvakultuuri Keskuse direktori käskkirjaga kinnitati 21 taotlust, summas **13 588 eurot**. Aruannetega kinnitati taotlusi 19, summas **11 166 eurot**. Kaks tantsuetendust jäid ära, seoses tantsijate haigestumiste tõttu.

Tantsuetendustest said osa **1044** külastajat.

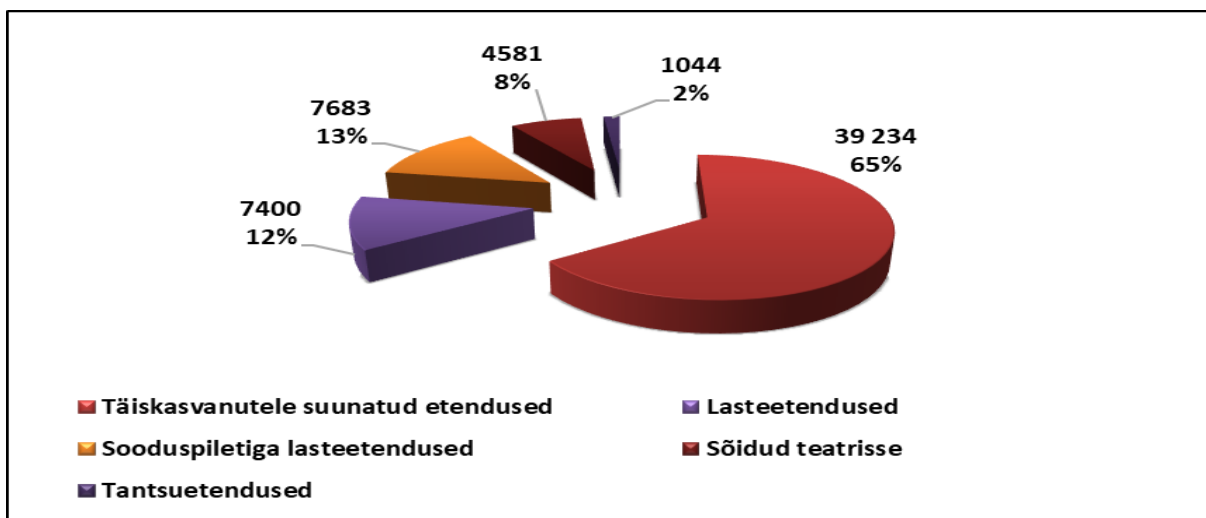
Kokkuvõtteks

2023. aastal said teatrielamusest osa **59 942** külastajat, 2022. aastal **52 707** külastajat.

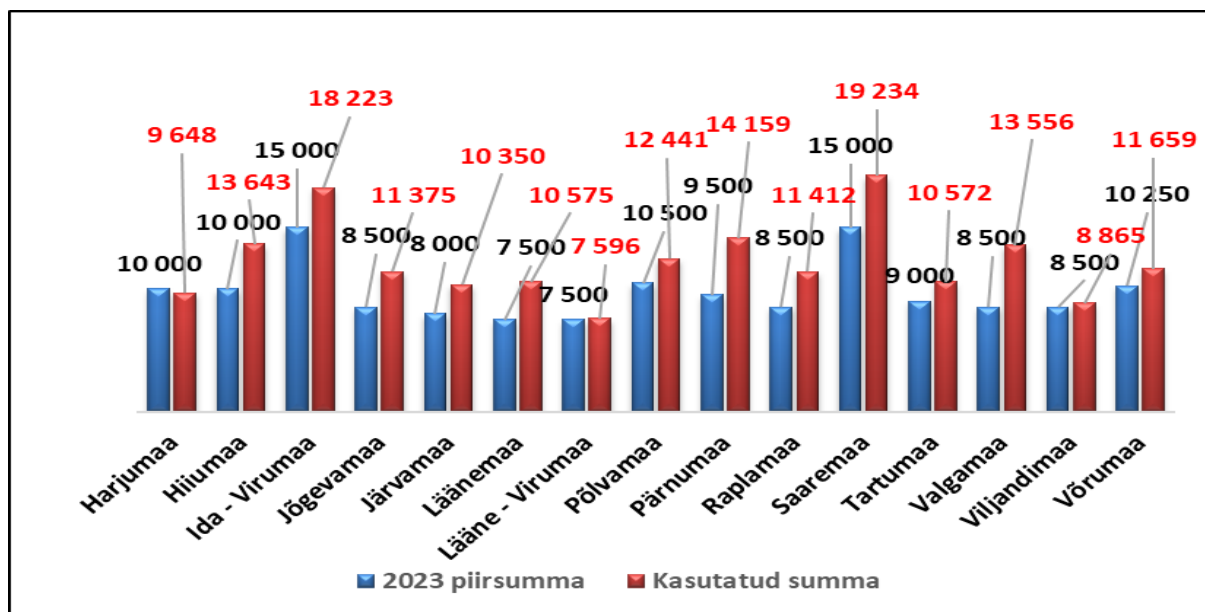

Joonis 10 Publiku aktiivsus arvu- ja protsentaalselt

Rahaliste vahendite olemasolu andis teatritele võimalusi külastada maakondi ning lastel oli võimalus külastada etendusi statsionaaris.

Joonis 11 Publiku aktiivsus alamsuundade lõikes arvu- ja protsentaalselt

Joonis 12 Maakondade tegelik toetuse kasutus võrreldes piirsummadega

Juhindudes programmi eesmärgist, parandada professionaalse teatrikunsti kättesaadavust Eesti maaregioonides ning vaadeldes teatrite külastusi maapiirkondades, mis on 95%, saame täheldada, et programm „Etenduskunstide regionaalse kättesaadavuse toetused “Teater maal”“ on vajalik ning täidab oma eesmärgi.

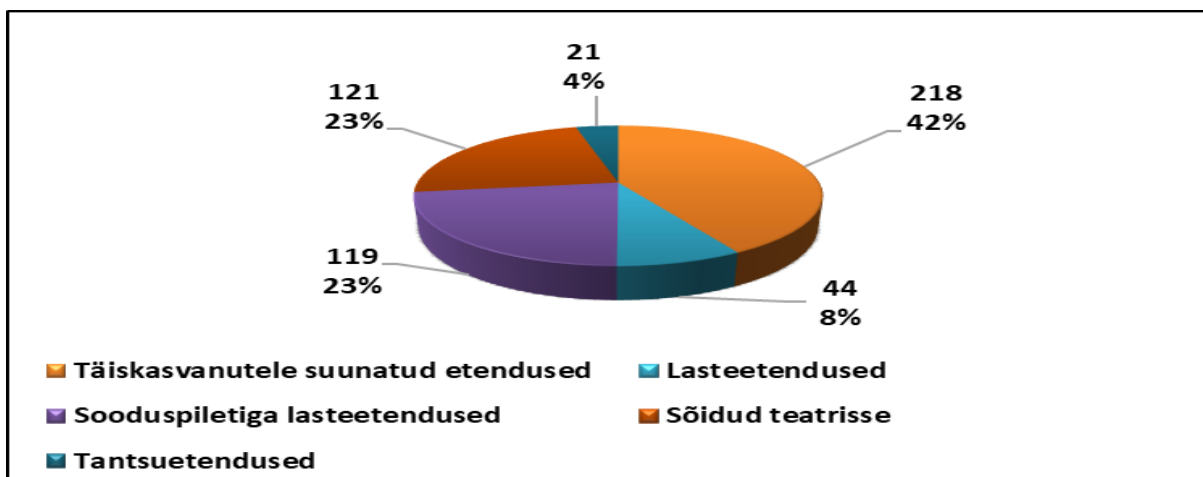
Tabel 4 Toetussummade kasutamine maakondades alamsuundade lõikes (eurodes)

	<u>Täiskasvanutele suunatud etendused</u>	<u>Lasteetendused</u>	<u>Sooduspiletiga lasteetendused</u>	<u>Sõidud teatrisse</u>
Harjumaa	5 319,04 €	1 966,15 €	1 678,40 €	684,00 €
Hiiumaa	859,97 €	-	4 046,70 €	8 736,00 €
Ida-Virumaa	6 427,00 €	796,00 €	3 959,00 €	7 041,00 €
Jõgevamaa	5 329,00 €	794,00 €	5 022,20 €	230,00 €
Järvamaa	7 173,52 €	-	3 176,00 €	-
Läänemaa	4 040,17 €	1 232,30 €	2 368,00 €	2 950,00 €
Lääne-Virumaa	2 404,00 €	-	2 783,80 €	2 408,00 €
Põlvamaa	8 992,00 €	834,00 €	2 192,00 €	423,00 €
Pärnumaa	5 647,00 €	-	7 722,00 €	790,00 €
Raplamaa	4 052,84 €	644,00 €	4 875,20 €	1 840,00 €
Saaremaa	6 890,58 €	-	2 275,00 €	10 068,00 €
Tartumaa	5 140,43 €	709,00 €	3 168,50 €	1 554,00 €
Valgamaa	3 874,60 €	2 084,04 €	5 649,50 €	1 948,00 €
Viljandimaa	2 334,14 €	774,60 €	4 825,60 €	931,00 €
Võrumaa	5 212,89 €	1 081,22 €	4 162,60 €	1 202,00 €
KOKKU	73 697,18 €	10 915,31 €	57 904,50 €	40 783,00 €

Raha kulutasid maakonnad teatrite peale erinevalt. Kõige suuremad summad maakondades kulutsid täiskasvanutele suunatud etendustele ja sooduspiletiga lasteetendustele. Teatrisse sõideti eelkõige

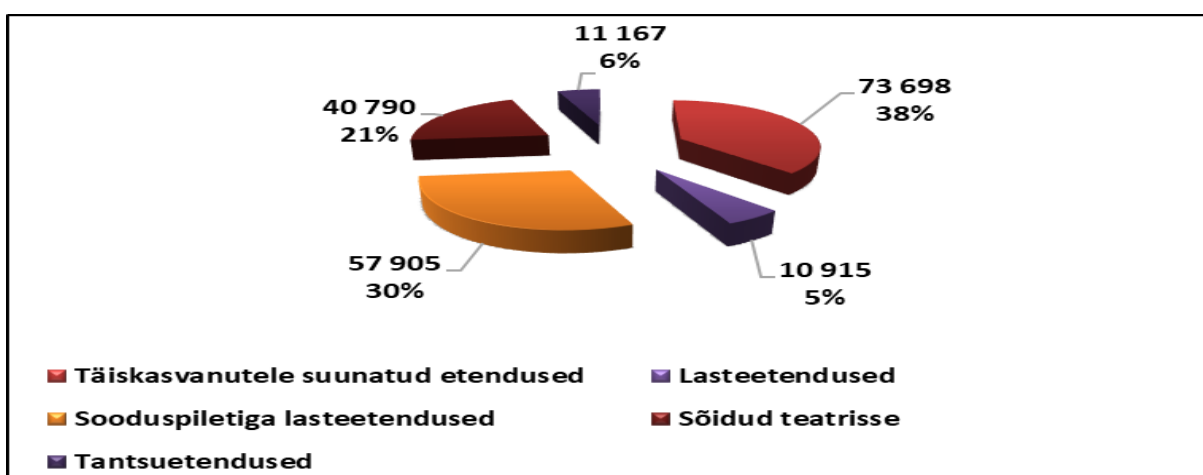
septembris ja detsembris. Kõige enam teatrisõitudele toetusi kulutas Saare-, Hiiu-, ja Ida-Virumaa. Kulutused on saartelt mandrile liikuvatel gruppidel suuremad, sest lisaks bussitranspordile tuleb soetada ka praamipiletid. Ida-Virumaa koolide aktiveerumist on soosinud maakonna spetsialisti aktiivne teavitustöö programmist.

Teater maal programmi koordineerimisel oleme lähtunud eesmärgiks seatud osakaaludest. Allolev joonis annab ülevaate 2023. aasta toetuse kasutamisest protsentuaalselt alamsuundade lõikes.

Joonis 13 Toetatud taotluste arv ja protsent koguarvust alamsuundade lõikes

Vastavalt programmi reglemendile maakondade piirsumma jaotusest kasutatakse 50% piirsummadest täiskasvanutele mõeldud etenduste lisakulutuste hüvitamiseks, 25% laste- või noorteetenduste lisakulutuste või etenduste kogukulude osaliseks hüvitamiseks ning 25% piirsummadest kasutatakse laste- või noortegruppide sõidukulude hüvitamiseks etenduste külastamisel sihtgrupile sobilike lavastuste statsionaaris.

Joonis 14 Rahaliste vahendite kasutamine programmi üldmahust alamsuundade lõike

Vaadeldes Joonist 13 maakondade tegelikku toetuse kasutust 2023. aastal võrreldes piirsummadega, võime öelda, et Teater maal programm on väga oluline. Programmist saadav toetus on oluline

teatrikülastajate järelkasvu kasvatamisel ning Eestimaa erinevates piirkondades teatrihuvi säilitamisel. Programmi „Etenduskunstide regionaalse kättesaadavuse toetused “Teater maal”” rahalised vahendid peaksid olema suuremad. Seda enam, et programmi eelarve pole 2015. aastast alates kasvanud. Rahaliste vahendite olemasolu annab kindlustunde teatritele külastada maakondi ning lasteasutustele võimaluse sõita eredaid teatrielamusi saama teatrisse.

*Kokkuvõtte koostas: Merike Soomets
Etenduskunstide regionaalse kättesaadavuse toetused "Teater maal"
toetusmeetme koordinaator*